

Príloha č. 2.2.16
SPOLOČENSKÁ HODNOTA CHRÁNENÝCH BIOTOPOV
POŠKODENÝCH A ZNIČENÝCH VÝSTAVBOU MVE H. BEŇADIK
A VPLYV STAVBY NA NE

Okresný úrad Žarnovica, odbor starostlivosti o životné prostredie, určil v Rozsahu hodnotenia špecifickú požiadavku č. 2.2.16: „Stanoviť spoločenskú hodnotu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu poškodených a zničených výstavbou. Zhodnotiť vplyv stavby v súvislosti so zmenou výšky hladiny podzemnej vody na existujúce biotopy.“

Na základe botanického prieskumu (RNDr. Cvachová, 08/2014) sa v záujmovom úseku Hrona vyskytujú len dva typy prírodných chránených biotopov, do ktorých výstavba MVE zasiahne v dole popísanom rozsahu. Ostatné výstavbou dotknuté biotopy (prevažne málo hodnotné nitrofilné spoločenstvá brehových porastov Hrona) nepatria k chráneným biotopom, takže nemajú vyčíslenú žiadnu spoločenskú hodnotu.

1) Biotop európskeho významu Br2_3220 Horské vodné toky
a bylinné porasty pozdĺž ich brehov

Chránený biotop Br2_3220 - porasty chrastnice trstovníkovitej na riečnej terase pri Remiatke

Prognóza likvidácie biotopu Br2 počas výstavby:

Výstavbou MVE sa zasiahne do biotopu európskeho významu **Br2_3220 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov** (*Phalaridion arundinacae* Kopecký 1961) so základnou spoločenskou hodnotou 24,56 €/m².

Ide o trávnaté, fyziognomicky nápadné porasty druhovo chudobného spoločenstva chrastnice trstovníkovitej (*Phalaroides arundinacea*) s ktorými sa stretávame na všetkých stredných tokoch väčších riek ako je aj Hron. Na Slovensku patria k ohrozeným, nakoľko zásahy do vodných tokov, úpravy a odstraňovanie štrkových lavíc či pieskových nánosov správcom toku sú príčinou ich častej likvidácie.

Výstavbou hydrouzla MVE budú odstránené porasty tohoto biotopu pri Remiatke na náplavových riečnych ostrovčekoch na ploche cca 270 m² pri oboch variantoch, tiež na príbrežných piesčitých náplavoch pravého brehu Hrona (pri 1.var. cca 180 m², pri 2.var. cca 140 m²), kde tieto bylinné brehové porasty až po ústie potoka Klíč vytvárajú úzky lem šírky cca 0,5 m.

Biotop európskeho významu **Br2_3220 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov** teda bude vplyvom výstavby MVE odstránený v nasledujúcom rozsahu:

- pri 1.var. na ploche cca 490 m² s predbežnou spoločenskou hodnotou 12 034,44 Eur,
- pri 2.var. na ploche cca 450 m² s predbežnou spoločenskou hodnotou 11 052,00 Eur.

Prognóza vývoja biotopu Br2 v území po výstavbe MVE

Po realizácii ekologickejšieho 2. variantu MVE sa v záujmovom úseku Hrona na ploche cca 600 m² zachovajú súčasné najrozsiahlejšie porasty chrastnice trstovníkovitej (t.j. biotopu Br2), ktoré na pravom brehu Hrona pri Remiatke osídľujú okraj rozľahlej piesčito-štrkovej lavice na cca 260 m dlhom úseku a tvoria tu lem s rôznou šírkou od 1 m do 5 m. Situované sú 200 - 450 m pod plánovanou MVE a pri podhrábkke v ľavej polovici koryta sa do nich nebude zasahovať. V prípade realizácie technického 1. variantu MVE by sa tieto chránené biotopy pravdepodobne zlikvidovali pri vytvorení prizmatického prehĺbenia na celú šírku koryta.

Na ostatných zámerom dotknutých brehoch Hrona (zdrž pod a nad mostom) sa tento typ biotopu vyskytuje už len sporadicky a v zanedbateľne malých fragmentoch, keďže brehy sú tu strmšie bez piesčitých nánosov a sú menej presvetlené.

V hornej časti vzdutia zdrže pod Orovnicou a Tekovskou Breznicou budú existujúce porasty chrastnice trstovníkovitej na piesčitých nánosoch zachované a polohove sa tu len prispôbia mierne zvýšenej prevádzkovej hladine v koryte Hrona.

Po realizácii ekologickejšieho 2. variantu MVE sa v novovzniknutých plytkovodných zónach zdrže vytvoria nové mokrad'ové príbrežné lemy močiarnych rastlín, vrátane porastov chrastnice trsteníkovitej, t.j. biotopu Br2 v dĺžke cca 800 m pozdĺž oporného múru železnice, tiež pod diaľničným mostom na pravom brehu v dĺžke cca 100 m.

V prípade realizácie technického 1. variantu MVE by sa tieto chránené biotopy nevytvorili.

2) Biotop národného významu Lk10 Vegetácia vysokých ostríc

Chránený biotop Lk10 - trste vysokých ostríc na náplavových ostrovčekoch v profile hate

Prognóza likvidácie biotopu Lk10 počas výstavby MVE:

Výstavbou MVE sa vo veľmi malom rozsahu zasiahne aj do biotopu národného významu **Lk10 Vegetácia vysokých ostríc** (*Magnocaricion elatae* Koch 1926) so základnou spoločenskou hodnotou 7,30 €/m². Tento typ vegetácie je závislý od záplav a mimo obdobia záplav od vysokej hladiny podzemnej vody. Jedná sa o floristicky chudobné spoločenstvá, tvorené niektorým dominantným druhom ostrice, ku ktorému prístupujú ďalšie, najmä močiarne druhy.

Výstavbou hydrouzlia MVE sa z náplavových riečnych ostrovčekoch odstránia malé fragmenty prírodného biotopu národného významu **Lk10 Vegetácia vysokých ostríc** na ploche cca 25 m², s predbežne vyčíslenou spoločenskou hodnotou 182,50 Eur (rovnaké pri oboch variantoch MVE).

Prognóza vývoja biotopu Lk10 v území po výstavbe MVE

Vegetácia vysokých ostríc v dotknutom území v súčasnosti takmer absentuje. Sporadicky sa zachovali fragmenty tohto typu biotopu s ostricou štíhlou (*Carex acuta*) už len v koryte Hrona na trávnych nánosových ostrovčekoch a v najnižšie situovanej časti suchého ramena Remiatky. Zaberajú tu len malé plošky a rastú uprostred konkurenčne silnejších vysokobylinných nitrofilných porastov zv. *Convonvulion sepii*. Tento typ vegetácie sa tu zrejme v minulosti vyskytoval s väčšou frekvenciou, keďže sa jedná o prirodzený typ vegetácie, ktorá osídľuje rôzne vlhkomilné typy stanovišť či močiarov.

Vzhľadom na narušený vodný režim v suchom ramene Remiatky, na malú rozlohu zárastov ostrice a ich situovanie uprostred konkurenčne silnejších druhov je v súčasnosti ďalšia existencia tohto prírodného biotopu neistá.

Oveľa lepšie podmienky pre existenciu tohto biotopu vysokých ostríc by mohli v záujmovom území poskytovať najmä terénne depresie bývalého riečneho ramena Hrona v

prípade jeho zavodnenia, čo sa navrhuje v prípade realizácii ekologickejšieho 2.variantu MVE. Navrhovaným obnovením vodného režimu v lokalite mŕtveho ramena privádzaním vody zo zdrže, zvýšením vplyvu vysokej hladiny podzemnej vody a odstránením súčasnej nitrofilnej vegetácie by sa významne posilnil existujúci typ mokradnej vegetácie (biotop Lk10) jej dosadením do blízkosti zavodneného ramena, resp. i do jeho litorálnej časti.

3) Záver

V prípade realizácie navrhovaných náhradných výsadiel a revitalizačných opatrení uvedených vo výrazne ekologickejšom 2.variante MVE by sa v budúcnosti dosiahla v území vyššia frekvencia výskytu močiarnych typov vegetácie a tým by sa zvýšila floristická a fytoocenologická pestrosť mokraďových biotopov, vrátane väčšieho výskytu oboch chránených biotopov (Br2 a Lk10), ktoré majú byť dotknuté výstavbou MVE.

RNDr. Alžbeta Cvachová
Ing. Ondrej Roháč
Marec 2015